

Tanum

Information från Tanums kommun

Nummer 19

December 2004



*God Jul och
Gott Nytt År!*

8

Arbetslaget som
jobbar tvärs över
årskurserna

10

Hemsjukvården
– igång dygnet
runt

16

Boktipset ger
julklappstips

KULTUR PRISTAGARE 2004

KUSTKULTUR SOM TEMA

Årets kulturpris har KUSTKULTUR som tema och gemensam nämnare: Ingemar Lantz, Gullan Sörensson +, Tommy Lantz och Carl-Georg Karlsson har utgjort arbetsgruppen för boken SANNÄS – ETT BOHUSLÄNSKT KUSTSAMHÄLLE, och Saltskärs Kärings vänner verkar för bevarandet av sjömärket Saltskärs Käring, utanför Hamburgsund.

På kultur- & fritidsnämndens sammanträde den 21 oktober beslöts om 2004 års kulturpristagare. Kommunfullmäktige delade därefter, under högtidliga former, ut priset den 13 december som var det sista sammanträde för året. Kulturpriset uppgår till 12 000 kr, blommor och ett konstnärligt utformat diplom.

Kultur- & fritidsnämnden gav följande motivering till pristagarna, där arbetsgruppen för boken SANNÄS – ETT BOHUSLÄNSKT KUSTSAMHÄLLE erhåller 6.000 kr och Saltskärs Kärings Vänner 6.000 kr:

Arbetsgruppen för boken SANNÄS – ETT BOHUSLÄNSKT KUSTSAMHÄLLE erhåller Tanums Kulturpris år 2004,

för dess mångåriga och idoga arbete med att dokumentera ett samhälle, längst in i Sannäsforden, med dess historia, byggnader och människor som ursprungligen hade sin utkomst från kusten och havet

och

SALTSKÄRS KÄRINGS VÄNNER, Hamburgsund, erhåller Tanums Kulturpris år 2004,

för att föreningen under två decennier ambitiöst och entusiastiskt verkat för bevarandet av Saltskärs käring – ett mäktigt sjömärke som under 120 år rest sig tolv meter högt över det nordliga Bohusläns yttersta skär – då som nu till gagn för både kustbor och sjöfarare.

INNEHÅLL

Bröderna på Bryggudden	4
2005 goda skäl.....	5
Intervju med Clas-Åke Sörkvist	6
Tomter i Hamburgsund	7
Arbetslaget på Tanumskolan	8
Kvalitetsgarantier	9
Hemsjukvården	10
Maten kommer från Sala	11
Elektronisk handel	12
Vattenskotrar – att tänka på till sommaren.....	13
Djurskyddstillsynen	14
Tillsyn av offentliga lokaler	15
Bokmärket	16
Bokklappar i jul.....	17
Avloppsreningsverket	18
Bostäder och översiktsplan i Fjällbacka	19
RAMBO	20
www.tanum.se	21
Budget 2005	22
Tonerna de gå.....	24

OMSLAGSBILD:

Niclas Haglund från förskoleklassen på Tanumskolan äter av den goda soppan de tillagade på utedagen.
Mer att läsa finns på sidan 8.

Tanum

Information från Tanums kommun Nummer 19 December 2004

Turismen genererar i kommunen cirka 500 arbetstillfällen inom hotell, restaurang, affärer, camping och övriga delar inom den så kallade besöksnäringen. Därutöver tillkommer sysselsättning inom företag som är verksamma inom fastighetsbranschen för underhåll och byggnation. Sammantaget betyder turism, fritids/delårsboende mycket för kommunen ur olika aspekter, inte minst genom att skapa arbetstillfällen. Men finns det en intäktsida finns det också en sida med utgifter: en sådan är investeringar i vatten- och avloppssystemen. Artikel om planerna på ett nytt avloppsreningsverk finns på annan plats i tidningen.

Aktiviteten för att exploatera och bygga, framförallt i våra kustsamhällen samt i viss mån Tanumshede, är omfattande. Förfrågningar och framställningar om möjlighet att bygga tyder på ett stort intresse för att bo och verka i kommunen. Det visar på framtidstro, och en positiv utveckling av boendet som stark tillväxtfaktor för vår kommun. Kommunen försöker med olika insatser och beslut att styra över till helårsboende. Bland annat har vi skrivit till kommittén som reviderar plan- och bygglagen (PBL) och äskat att det i nya detaljplaner skall skrivas in att i områdena får husen användas endast för permanentboende. Givetvis är arbetsplatser och tillgång på jobb en annan viktig faktor i kommunens utveckling. I det avseendet är E6:ans utbyggnad till motorväg en mycket viktig och avgörande faktor för fortsatt utveckling av norra Bohuslän.

Naturen och närheten till den samma har alltid uppskattats av Tanumsbor och besökande. I stor utsträckning bidrar naturen till dagens liksom tidigare generationers utkomstmöjlighet inom basnäringarna jord, skog och fiske. Fortfarande är basnäringarna betydelsefulla i kommunen, antalet sysselsatta inom dessa sektorer ligger över riksgenomsnittet. Den agrara delen bör kunna utvecklas ytterligare inom exempelvis bioenergiområdet. En av anledningarna till att inflyttningsciffrorna stiger är att man söker sig till vår fantastiska natur: hav, kust, inland, skog och fjäll vilka bjuder på naturupplevelser året runt. Att njuta av frisk luft och tysthet är inte för alla en självklarhet.

Uttecklingen i en kommun är i mycket hög grad beroende av entreprenörer, företagare och andra företagsamma personer inom en rad områden. För att i vissa fall underlätta utvecklingen av företagen utgör näringslivsansvarig tjänsteman, kommunalråd och kommunens olika avdelningar en naturlig kontakt för företagarna. I en del ärenden är kommunen myndighetsutövare, i andra avseenden kan vår roll vara att "kratta manegen". Kommunens grunduppgift är att med tillgängliga medel driva en bra och effektiv organisation inom skola, vård och omsorg. För företagen och dess anställda är till exempel tillgång till en väl fungerande barnomsorg mycket viktig. Flera familjer som flyttat till kommunen har klart uttalat att de goda omvärldsbetyg som ges på kommunens skolenheter har varit helt avgörande för familjens beslut att flytta till Tanums kommun. Målet är att invånarantalet skall vara minst 13 000 personer senast 2013.

Mötesplatser och kontakter med kommuninvånare, företagare och förtroendevalda försöker vi från kommunledningens sida utveckla genom företagsfrukostar, lokala företagsträffar i kommunens olika samhällen och den årligen återkommande sommarträffen för både inhemska och i kommunen delårsboende företagare. Under hösten har de fem ledamöterna i kommunstyrelsens arbetsutskott haft i uppdrag att göra tre företagsbesök per ledamot. Femton företag har alltså besökts och man har diskuterat aktuella frågeställningar. Besöken har vad jag förstår varit ömsesidigt uppskattade och vi har haft möjlighet att möta företagaren i hans eller hennes dagliga arbetsmiljö. Denna typ av mera strukturerade företagsbesök har vi gjort tidigare och kommer med viss oregelbundenhet att fortsätta med. Utöver denna mer organiserade form av företagsbesök har näringslivsansvarig tjänsteman och/eller undertecknad i princip dagligen kontakt med någon i kommunen verksam företagare.



Clas-Åke Sörkvist
Kommunstyrelsens ordförande



BRÖDERNA PÅ BRYGGUDDEN

ordnar Operakällarens ostron

Visste du att 90 procent av alla svenska ostron som går till restauranger, saluhallar och affärer i landet kommer från Tanum?

Inte nog med det, Brygguddens Ostron och Musslor strax norr om Grebbestad levererar också hälften av alla färska musslor som säljs i Sverige.



Nils och Morgan tar en titt på byggritningarna, snart är den nya anläggningen för tre miljoner kronor klar att tas i bruk.

Säkert har du sett de röda nätkassarna med musslor i affärernas fiskdiskar. De finns i praktiskt taget hela landet och kommer från bröderna Nils och Morgan Karlssons företag på en liten udde längst ut i Sannäsforden, strax norr om Grebbestad.

Till det yttre är det inget stort företag, men härifrån går en ständig ström musslor och ostron, en del av dem serveras på prestigekrogar som Operakällaren i Stockholm medan andra kanske åker ned i en fisksoppa i Visby. Ostron har alltjämt en aura av lyx omkring sig medan musslor allt oftare återfinns på den svenska vardagsmenyn.

Äventyret, för så kan man kalla det, började för familjen Karlsson vid Bryggudden för över 50 år sedan. Det var Nils och Morgans pappa Knut som tillsammans med sin bror Birger i blygsam skala började plocka ostron som de sålde till restauranger i Göteborg.

– Affärerna gick bra, farsan och farbror

Birger fick kunder på andra håll i landet. Efter en tid hade de en verksamhet som gick ut på att kunderna fick ringa in sina beställningar till morsan som hade telefonen hemma i köket, och så fick vi grabbar cykla ned till Bryggudden med beställingssedlarna, berättar Nils. Ostronen packades i träkaggar och på kvällen kördes dagens lass till tågstationen vid Mjölkeröd, där fick vi passa kvällståget från Strömstad till Göteborg.

På den tiden var det var det vanligt att privatpersoner ringde och beställde direkt från Bryggudden. Vi sitter i det lilla kontoret och Morgan visar gamla orderböcker där man exempelvis kan se hur en professor i Uppsala beställer ostron, att levereras å Uppsala tågstation.

På 1960-talet minskade tillgången på ostron, Knut och Birger övergick till att fiska sill, haj och så småningom lite havskräfta.

Men så slumpade det sig att en fiskhandlare på Smögen, som bland annat sålde musslor, blev krasslig och frågade bröderna Karlsson i Tanum om de kunde hjälpa honom att packa musslor i lådor. Det kunde bröderna, som efter en tid började fundera på om inte musslor kunde vara något att satsa på för egen del. De frågade runt bland tänkbara kunder, och efterfrågan fanns.

Knut och Birger tillverkade galler och satte på skaft, och började kratta musslor.

Resten är historia. Nu har Bryggudden 50 procent av svenska marknaden för musslor, en marknad som ökar sakta men säkert.

Bröderna Morgan och Nils har tagit över verksamheten och Morgans son och Nils dotter jobbar också i företaget. Varje vecka tvättar och rensar de 6 ton musslor som packas i röda nätkassar och skickas iväg över hela landet. Med den omsättning-

en hinner de naturligtvis inte längre ta upp mer än en liten del själva, de flesta musslorna köps från Orust, Gullmaren, och Uddevallaområdet.

Som privatperson kan det vara lite vanskligt att ta upp musslor på egen hand, det vet alla som någon drabbats av magproblem efter en portion musslor, men de som säljs i affärer är i princip garanterat ofarliga. – Livsmedelsverket kontrollerar våra musslor två gånger i veckan. Det är ett krav och naturligtvis inte helt gratis, å andra sidan kan vi vara säkra på att våra leveranser inte innehåller några gifter, säger Nils.

I takt med att Brygguddens produktion ökat har också livsmedelsverkets krav skärpts, för att möta dessa bygger bröderna nu en helt ny produktionsanläggning för tre miljoner kronor.

– Allt blir nytt, både lokaler och maskiner, säger Nils. Nybygget innebär också att vi får bättre arbetsförhållanden. Vi flyttar in nu vid årsskiftet.

Musslorna står för 3/4 av Brygguddens omsättning, resterande del kommer från ostronen som är något av en specialitet. Svenska ostron anses vara bland de bästa i världen, de växer sakta i det kalla vattnet här uppe och får fylligare smak än exem-



Musslor är största produkten, men visst är det ostronen som är det där lilla extra. Här är Morgan Karlsson med en låda ostron som snart hamnar på något väldukat bord.

pelvis franska ostron.

Bröderna arrenderar hela bankar, ostronen plockas upp av dykare eftersom man då kan värda beståndet på ett bra sätt och samtidigt skonar botten. Ostronen är

plockbara vid 3-4 års ålder.

– Vi levererar 90 procent av de svenska ostronen, säger Nils. Det finns en rätt stor import av ostron också, men härifrån kommer den allra finaste kvaliteten.

Ostronen levereras i krukor och lådor, allt efter kundens önskemål. Ostronen måste ligga i press eller läsas med band, de får absolut inte öppna sig. Ostronens behandling och servering är hel vetenskap i sig och hit till Bryggudden kommer faktiskt restaurangpersonal från hela landet för att lära sig hur dessa skaldjur ska hanteras.

En sjöbod som tidigare använts som förråd vid Bryggudden har nu också byggts om till ostronbar där slutna sällskap kan njuta dessa speciella godsaker. Ostron trivs som bekant bra ihop med champagne och andra mousserande viner och därför ska nu Brygguddens ägare gå kurs och skaffa utskänkningstillstånd.

Öppna ostron behöver Nils och Morgan dock inte lära sig, den konsten kan de.

– Under en champagnemässa på Operakällaren öppnade vi 700 ostron på en eftermiddag, säger Nils. Men så många öppnar vi ju inte varje dag.

2005 goda skäl

Genom projektet *Grenseland2005* ger Gränskommittén Östfold-Bohuslän-Dalsland och Östfolds fylkeskommune dig alla goda skäl till att uppleva en unik region, ett unikt år.

Huvudtanken bakom projektet och samarbetet mellan Östfold och Västra Götaland är att visa vad regionen har att bjuda på – och ge dig alla möjligheter att uppleva det.

Det blir broöppning i Svinesund, opera i Halden – och en rad norsk-svenska arrangemang hela vägen från Moss i norr till Uddevalla, Vänersborg och Trollhättan i söder. Genom att samordna, katalogisera, strukturera och publicera ett nästan komplett smörgåsbord av

händelser knutna till hundraårsmarkeringen av unionsupplösningen, önskar projektet *Grenseland2005* grunda för ett fantastiskt år i regionen. Det händer mycket 2005 – på båda sidor av gränsen.

2005 är ett speciellt år. Det unika samarbetet mellan Norge och Sverige betonar den goda grannsamman – och grundlägger för fortsatt fredlig samexistens. Även om en central del i *Grenseland2005*s arbete är att ge turister och boende i regionen den bästa möjliga översikten över vad som händer i anslutning till unionsupplösningens markeringen, så etableras också nätverk mellan aktörer i regionen för att underbygga ett fortsatt gott och nära samarbete.

Grenseland 2005

Över 100 olika aktiviteter är redan registrerade och kommer att läggas ut på projektets hemsida:

www.grenseland2005.com efter hand. Även andra aktiviteter med norsk-svensk prägel kommer att registreras och läggas ut.

Grenseland2005 är ett Interreg IIIa-projekt, stöttat av Norge, Sverige och EUs regionalfond. Projektägare är Östfold fylkeskommune och Gränskommittén Östfold-Bohuslän. I förbindelse till hundraårsmarkeringen samarbetas det också med Norge2005, Västsvenska Turistrådet, Vägverket och Statens vegvesen.

SÖRKVIST VÄNTAR IVRIGT PÅ REGERINGENS BESLUT

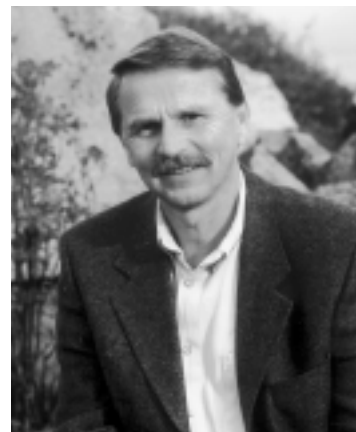
om var motorvägen ska dras

Vad är egentligen viktigast i Tanums kommun?

Vad går riktigt bra, vad är ännu osäkra kort och vilka är de eventuella orosmolnen för vår lilla kustkommun i norra Bohuslän?

Med början i detta nummer av Tanums informationstidning inleder vi en intervjuiserie med politikerna i kommunstyrelsens arbetsutskott om hur de ser på nuläget och framtiden.

Först ut är ordföranden i kommunstyrelsen och dess arbetsutskott Clas-Åke Sörkvist.



Motorvägsbygget genom Tanums kommun är en av de stora frågor som under flera år stått högt upp på den kommunala agendan.

Knäckfrågan är var den nya vägen ska dras. Den politiska majoriteten i kommunen är tydlig på den punkten, och får medhåll av Vägverket: motorvägen bör dras enligt det så kallade västliga alternativet, alltså den sträckning som går närmast nuvarande E6:an.

Men två andra tunga instanser, Riksantikvarieämbetet och länsstyrelsen vill dra motorvägen enligt det andra alternativet, längre österut.

Varför vill du att motorvägen ska dras enligt det västliga alternativet?

– Vårt alternativ är både kortare och billigare. Vägen skulle visserligen gå i kanten av världsarvsområdet men inte tangera några kända hällristningar. Det här är den naturliga sträckningen för en ny väg.

Vägbiten i Tanums kommun har hamnat i en utredningsmässig och politisk långbänk och ligger nu på regeringens bord.

När tror du att det definitiva beslutet om sträckningen tas?

– Jag hoppas och tror att beslutet tas innan sommaren.

Hur viktigt är det att bygget kommer igång?

– Det är utomordentligt viktigt, Motorvägen betyder mycket för oss, mer än bara bättre kommunikationer, den ger oss en framtidstro som inte kan överskattas.

Tanums ekonomi är i balans, men något överskott är det minsann inte. Håller budgeten för i år, 2004?

– Ja, vi klarar ett nollresultat med marginal. Det kunde gott fått vara ett något bättre resultat, men nämnder och förvaltningar har gjort ett bra jobb, så jag ska inte gnälla.

Hur blir det nästa år då, 2005?

– För 2005 har vi åter en stram budget, med bara 3,8 miljoner i överskott. Det är lite kamp om varje krona. Sen väntar ytterligare ett hårt år, men för 2007 ser vi en liten förbättring.

Befolkningsutvecklingen har varit positiv flera år i rad. Hur ser framtiden ut?

I år ser det ut som invånare antalet förblir oförändrat. Givetvis hoppas vi på en ökning då vi fortfarande har en stor nettoinflyttning och födelsetalen ökar. Mitt mål är att kommunen har 13 000 invånare år 2013.

Viljan att bygga nya bostäder verkar det inte att vara något fel på. Var är de heta platserna i kommunen?

– Det finns intressen av att bygga i vartenda kustsamhälle i Tanum, från Gerlesborg i söder till Resö i norr. Sammanlagt skulle det teoretiskt bli 1 000 bostäder, men alla kommer naturligtvis inte att byggas.

Det är närheten till kusten som drar, tydligen. Hur ser du på möjligheterna att exploatera kustnära områden?

Kustnära boende- och en planering för sådan ger stora möjligheter till fortsatt positiv utveckling för Tanum.

Förutsättningen är att den genomföres på ett klokt och ansvarsfullt sett i anslutning av redan befintliga samhällsbyggnader. Vi skall naturligtvis inte täppa till kusten, den är ju vår livsnerv och viktig att bevara för framtiden ur ett antal olika aspekter.

Arbetslösheten är inte så stor, men samtidigt är det ont om lediga jobb. Hur ser du på arbetsmarknadsläget?

I somras hade vi lägsta arbetslösheten i västra Götaland och har fortsatt en låg arbetslöshet. Situationen för Lear, kommunens största privata arbetsgivare, och en av många underleverantörer inom bilbranschen är från och till lite osäker. Vår ryggrad kommer även i fortsättningen att vara småföretagarna. I kommunen finns det väldigt många hantverkare, som exempelvis snickare, elektriker och rörmokare, som är egna företagare med full sysselsättning och detta känns mycket bra.

Många arbetstillfällen kommer som en följd av att ett stort antal människor drar sig till västkusten på sommaren. Hur ser du på sommarfolket?

– För det första vill jag säga att de innebär ett mycket värdefullt tillskott till kommunen. Numera ser vi dem inte som sommargäster, badgäster eller liknande utan använder begreppet delårsboende. Och de delårsboende ska vi vara rädda om. Allra helst ser vi ju att en del av dem visar sig vara innovativa personer som flyttar hit och startar företag.

Här och var talas det om att tiden för en kommunsammanslagning närmar sig. Är den på gång?

– Jag tror inte på någon kommunsammanslagning under överskådlig tid. Däremot på utökat kommunsamarbete, exempelvis skulle ett norra Bohusläns räddningstjänst kunna bli verklighet.

Till sist: Hur vill du recensera det politiska klimatet i din kommun?

– Vi har ett gott politiskt klimat, tycker jag. Vi har en tradition av att lyssna på varandra, och tar beslut i god anda.

NYTT TOMTOMRÅDE I HAMBURGSUND

Ett nytt kommunalt tomtområde för äretruntboende håller på att projekteras vid norra infarten till Hamburgsund. Totalt kommer det att finnas 11 bostadstomter som får en storlek på 700 – 1000 kvm.

Området ligger naturskönt med fin utsikt över landskapet och även en möjlighet att skymta havet.

Utbyggnaden beräknas ske under våren 2005 och fördelning av tomtorna påbörjas före sommaren.

Inom området finns krav på urinseparering. Detta innebär att bostäderna skall förses med urinseparerande toaletter och att va-systemet kommer att ha en extra ledning som leder urinen från toaletterna till en uppsamlingstank. Kommunen ansvarar för att tömningen sker med hjälp av lokala jordbrukare som använder innehållet på sina åkrar. Vinsten blir att mindre kväve måste tas om hand i reningsverket.

FJÄRRVÄRME I TANUMSHEDA

Sedan början av oktober månad levererar den nya fjärrvärmecentralen på industriområdet värme till kommunens fastigheter, Tanums Bostäder hyreshus samt ett antal större privata fastigheter och industrier i Tanumsheda.

Vattenfall har byggt och driver anläggningen. Cirka 85 procent av energin som produceras skall komma från biobränslen. I huvudsak kommer biobränslet att bestå av träpellets.

Totalt i denna etapp minskar oljeförbrukningen med ca 900 kbm, vilket innebär en stor miljövinst.

I ett senare skede kommer även övriga fastighetsägare utmed ledningssträckan att kunna ansluta sig om ekonomiska och tekniska förutsättningar finns.

Vattenfall har investerat ca 20 mkr på utbyggnaden av fjärrvärmenätet och panncentralen. Statsbidrag har utgått med ca 3,7 mkr.

Totalt har ca 4 000 m fjärrvärmekulvert lagts ner.



Fjärrvärmecentralen på industriområdet i Tanumsheda.

Under byggskedet har framkomligheten på gator och parkeringsplatser varit begränsad. Vi tackar alla berörda för den förståelse som visats under utbyggnaden.

ARBETSLAGET LIKA VIKTIGT SOM KLASSEN I TANUMSKOLAN

Varje onsdag drar 60 barn och deras lärare på Tanumskolan till skogs, i sol såväl som i regn.

Barnen som är i åldrarna 6-9 år träffas också flera andra dagar i veckan.

Här på skolan har man nämligen brutit upp mycket av traditionell klassundervisning och jobbar i arbetslag, tvärs över årskurserna.



Från vänster Kristina Frigert, Berith Eliasson, Margareta Joelsson, Mona Glavmo och Vigdis Fyrvik.

De förskolebarn som kommer till Tanumskolan får snabbt kompisar som är flera år äldre.

För här umgås, leker och lär man sig flera årskurser tillsammans. Förutom den vanliga uppdelningen i årskurser, som finns kvar, har man också delat in de 60 barnen i så kallade tvärgrupper som består av barn alltifrån förskolan till årskurs tre.

Det annorlunda arbetssättet på Tanumskolan såg dagens ljus för fyra år sedan. Det började med ett blygsamt samarbete mellan den frivilliga förskolan och de vanliga lågstadielklasserna. Men snart nog upptäckte både lärare och barn att det här var något alldeles speciellt, både roligt och lärande, och arbetet har nu utökats avsevärt.

I praktiken kan man säga att barnen numera går lika mycket i de åldersöverskridande arbetslagen som i sina traditionella klasser.

– Vi tycker att vi har hittat ett fantas-

tiskt bra arbetssätt, säger Kristina Frigert som på pappret är klasslärare för årskurs 3. Bättre för barnen och bättre för lärarna, och faktiskt bättre för skolans ekonomi också, vi ser i princip bara fördelar med det här arbetssättet.

Den stora veckodagen för det annorlunda samarbetet på Tanumskolan är onsdagen. Då drar alla sextio barn och deras 5-6 lärare till skogs. Skaran har flera alternativa platser i naturen runt Tanumskolan dit man går för att idka friluftsliv och samtidigt lära sig nyttiga saker.

Barnen och lärarna är då indelade i fem tvärgrupper med barn i alla åldrar, och här sysslar man med allt från att laga mat på stormkök till att studera naturen med hjälp av kikare och mikroskop. Ett teoripass med naturkunskap finns också, och uppslagsböcker ligger nedpackade i skindorna som man drar med ut i naturen. Men den här onsdagen är det förstas inte bara råplugg, här finns plats för lek och att lära sig

att ta sig fram i terräng, liksom att träna konsten att leka med föremål som inte är fabriksstillverkade.

– Vi går ut i alla väder, säger Kristina. Vi har inte ställt in mer än två gånger, ena gången för att det åskade och andra gången för att det var extremt halt.

Lagarbetet på Tanumskolan börjar redan på veckans första dag. På måndagsförmiddagen har man gemensam gymnastik, och tack vare att flera lärare finns på plats kan man dela in barnen i flera stationer med exempelvis lite mer avancerade övningar för en del och enklare för andra. Under passet testar två av lärarna barnens individuella motoriska utveckling och lägger upp träningsprogram för var och en, ibland ger man också rörelseläxor.

– Varannan måndag har vi också gemensam musikstund på eftermiddagarna, berättar Vigdis Fyrvik som officiellt är förskolelärare men som alla här jobbar gränsöverskridande. Ibland har vi faktiskt musik



Några av barnen hackar grönsaker och potatis till soppan.

med alla 60 barn samtidigt.

Så här fortsätter det flera dagar i veckan. En förmiddag har man tema Rymden och arbetar då i de fem tvärgrupperna med ämnen som bild & form, matte, språk & drama, skriververkstad samt saga & sång.

– Varje grupp har också ett veckopass med massage, säger Vigdis. Då drar vi ned rullgardinerna och tänder ljus; och så turas barnen om massera varandra. Vi har också avslappningsövningar, i ett stämningsfullt lugn.

Enligt lärarna är det ingen risk att traditionell basinlärning blir försummad trots att man ägnar sig åt så pass mycket denna gruppverksamhet. Tvärtom underlättar detta arbetssätt den vanliga inlärningen, säger de.

– En annan effekt som vi ser väldigt tydligt är att våra barn bryr sig väldigt mycket om varandra, säger Kristina. Aldrig att vi nu ser någon ledset litet barn stå ensamt utan att något annat barn ser det. Barnen har lärt sig att ta hand om varandra och gör det spontant.

– För oss i personalen är det naturligtvis också en väldigt styrka att inte arbeta ensamma utan i lag, fyller Vigdis i. Vi har roligare, stressen har minskat och vi kan till och med vara sjuka utan dåligt samvete.

Kvalitetsgarantier

Tanums kommun har påbörjat ett arbete med att ta fram kvalitetsgarantier för olika kommunala verksamheter. En kvalitetsgaranti beskriver och tydliggör vad du har rätt att förvänta dig av olika kommunala verksamheter.

Kvalitetsgarantier har tagits fram inom följande områden:

- Telefonservice
- Tillgänglighet
- Kollektivtrafik
- Vatten- och avloppsverksamhet
- Offentlig belysning
- Renhållning
- Bygglov
- Livsmedel
- Vattenanalyser – rådgivning
- Fritidsgårdar
- Grundskola
- Särskilt boende

Arbete pågår med att ta fram kvalitetsgarantier för lotteritillstånd, föreningsbidrag och badplatser samt inom individ- och familjeomsorgens och handikappomsorgens verksamhet. På sikt ska det finnas kvalitetsgarantier för alla kommunala verksamheter som tillhandahåller tjänster och service för kommuninvånarna.

Grundskola

Tanums kommun har som mål att utveckla sin grundskola till landets bästa. Som ett led i detta lämnar kommunen följande kvalitetsgarantier:

Kontakt skola hem

- Elevens lärande och utveckling följs och dokumenteras i ett enhetligt system genom grundskoletiden.
- Utvecklingssamtalen är väl förberedda, bygger på dokumentation och dokumenteras. De behandlar både elevens sociala utveckling och elevens lärande.
- Om en elev är frånvarande utan anmälan tar skolan kontakt med hemmet samma dag.

Läsinlärning

- Alla barn mellan två och åtta år får en födelsedagsbok.
- Vi kartlägger var alla elever från och med förskoleklass till år 3 befinner sig i sin läsutveckling.
- För att nå målet att alla skall kunna läsa flytande med god förståelse inför år fyra, ges ett individriktat stöd i form av extra lärartimmar i år 1, 2 och 3 till de elever som behöver det.

Skolskjutsar

- Alla elever ges möjlighet att delta i utrymnings- och brandövning i buss en gång/år.

Skollunch

- Grönsaker/salladsbord serveras fyra dagar per vecka.
- En KRAV-märkt måltid serveras en gång per vecka.

Skola i många tätorter

- Det finns kommunala skolor i Lur, Backa, Tanumshede, Grebbestad, Fjällbacka, Rabbalshede samt i Hamburgsund.

Simkunnighet

- Elevernas simkunnighet kartläggs redan på hösten i år tre. Extra träning erbjuds under läsåret de elever som inte kan simma 25 meter. Målet är att alla grundskoleelever skall kunna simma minst 25 meter i slutet av år tre.

Barn- och unglomskultur

- Alla elever ges möjlighet att se en professionell föreställning (teater, dans eller musik) vid minst åtta tillfällen under sin grundskoletid.
- Alla elever minst en gång under sin skoltid ges möjlighet att besöka Vitlycke museum och hållristningarna.

HEMSJUKVÅRDEN



Tänk så bra att sjukvården kommer hem till mig istället för tvärtom, säger 89-åriga Märta Björk när distriktssköterska Ulla-Karin Olsson kommer hem till henne.

Många gamla och sjuka i Tanum slipper idag bo på institutioner eller ligga på sjukhus, som förr. I kommunal regi bedrivs avancerad hemsjukvård, dygnet runt får patienter den vård de behöver. Hemsjukvården gör det möjligt för många att bo kvar hemma, inte sällan till sista andetaget.

Förr var det dags för "hemmet" när man blivit så gammal att man inte längre kunde sköta allt på egen hand. Likadant var det för exempelvis cancersjuka i sista stadiet, då var det visserligen inte ålderdomshemmet utan sjukhuset som väntade.

Men de flesta människor vill bo kvar hemma så länge de kan, oavsett om de börjar bli lite skröplig av ålderdom eller märkta av en obotlig och livshotande sjukdom. Detta har man tagit fasta på i Tanums kommun och byggt ut en hemsjukvård som fungerar dygnet runt, året runt.

Jag följer med distriktssköterska Ulla-Karin Olsson som är på väg hem till 89-åriga Märta Björk som bor i Bottna i södra delen av kommunen. Ulla-Karin ska ta ett blodprov på Märta och styr vant bilen fram på de slingriga vägarna, hon hittar nästan överallt i de här trakterna. Efter en stund är vi framme och Ulla-Karin vänder bilen innan vi kliver ur.

– Det är bäst att vända redan när man kommer, för annars glömmar man hur det ser ut bakom och backar förr eller senare

på något, skrattar hon.

På gårdsplanen står en rullator under skydd av en liten vaxduk, och Ulla-Karin knackar på. Ett ögonblick senare öppnar den gamla damen, vi är väntade.

– Å vad trevligt att ni kommer, säger Märta. Jag såg just när bilen svängde upp från stora vägen. Kom in i i köket och stäng dörren efter er, det drar lite kallt här i farstun.

Inne i köket är det varmt och de båda småpratar medan Ulla-Karin tar det sedvanliga blodprovet. Det ska senare idag skickas på analys till Uddevalla och resultatet kommer att ligga till grund för Märta's medicinering den närmaste perioden.

Märta säger att hon tycker det är fantastiskt bra med hemsjukvården.

– Förr var jag tvungen att åka till Hamburgsund för att ta sprutor och prover, men nu slipper jag det. Och tänk att jag kan bo kvar hemma, i morse var hemvårdaren här och hjälpte mig med lite hushållssysslor och nu kommer syster hit och ordnar med mediciner och sånt, är det inte

fantastiskt så säg!

Ensam känner hon sig aldrig, säger hon. Pratar med både blommor och grannar.

– Och så ser jag ju bilarna på vägen. Och skolbussen som kör förbi varje morgon och kväll. Nej, jag vill då bo kvar hemma så länge jag kan. Och laga mat tänker jag också göra så länge jag klarar det, i dag ska jag koka fisk när ni åkt.

Vi hinner småprata några minuter till men sen måste vi ge oss iväg, blodprovet ska lämnas i Fjällbacka för vidare transport till Uddevalla.

– Ibland har jag mer tid och då kan jag stanna och prata en stund. Andra dagar är det ont om tid, och då säger jag det till mina patienter. Lika mycket som patienterna tycker det är trevligt om vi stannar en stund så har de förståelse för om vi ibland inte kan stanna så många minuter.

Hemsjukvården i Tanum är indelad i Norra, som har sin bas på Hedegården i Tanumshede, och Södra, som återfinns på äldreboendet Fjällbacka Service. Här på



Irene Olsson på servicehuset Sjökantén i Hamburgsund tar emot ett prov från distriktssköterskan Ulla-Karin Olsson. Hemsjukvården är kommunal men samverkar med den vanliga sjukvården.

Södra arbetar åtta sjuksköterskor och distriktssköterskor. De går skift och växlar mellan att arbeta förmiddag, eftermiddag och natt, och så jobbar de var fjärde helg. Den kommunala hemsjukvården i Tanum är igång dygnet runt, patienter som är inskrivna kan alltid ringa och nå en tjänstgörande sköterska.

– Många tror nog att vi mest har gamla patienter inskrivna, men bilden är faktiskt annorlunda, säger Ulla-Karin. Många av våra patienter är yngre människor med svåra sjukdomar, som exempelvis cancer som inte går att bota. För vår del handlar det då om lindring, men inte enbart smärtlindring. Vi är mycket inriktade på att se till människans hela behov, och inte bara patientens utan också till de anhöriga, vi ger helt enkelt de resurser som behövs.

Man skulle möjligen kunna tycka att arbetet inom hemsjukvården verkar slit-samt, både fysiskt och psykiskt. Och visst kan det vara mycket att göra många gånger, medger Ulla-Karin.

– Men det är ett så tacksamt jobb, vi möter ständigt uppskattning från våra patienter och deras anhöriga. Det är sådant som gör att det inte är besvärligt att köra ut snöiga och kalla vinternätter till dem som behöver vår hjälp.

MATEN TILL HEMMA-BOENDE ÄLDRE KOMMER FRÅN SALA

Den färdiglagade mat som körs ut till de äldre i Tanums kommun kommer numera från Sala.

De äldre som själva kan värma maten får sina matleveranser en gång i veckan. Till de som behöver hjälp med maten kommer hemtjänsten varje dag, precis som tidigare.

Sedan några månader tillbaka köper Tanum den färdiglagade maten till kommunens äldre hemmaboende från Samhall som har två stora tillagningskök, ett i Sala och ett i Lund.

I storköken lagas flera tusen portioner som sedan distribueras till de kommuner som valt detta koncept. Maten tillagas, kyls ned samt paketeras i förpackningar där den vanliga luften ersatts av luft som inte innehåller syre. Med den metoden kan maten förvaras i kyla i upp till tolv dagar utan att näringsvärdet försämras.

De vårdtagare som bedöms klara att själva värma och i övrigt hantera sin mat, får leveranser av sju dagars mat direkt från Samhalls kylbilar en gång i veckan, och



Den färdiglagade maten från Samhall i Sala håller sig i tolv dagar i kylskåp om den inte öppnas innan dess.

micrar själva en portion varje dag.

I de fall hemtjänstens personal bedömer att det finns risk att vårdtagarna inte säkert kan hantera matleveranser för hela veckan, lagras maten hos hemtjänsten och personalen åker sedan dagligen ut med en portion som värms och serveras hemma hos vårdtagaren.

En av dem som nu har i uppgift att hantera matfrågan för de äldre i Tanums kommun är Anna-Maria Svensson, undersköterska inom hemtjänsten och verksam i den grupp som svarar för de hemmaboende äldre i Grebbestad.

– Det här nya systemet har både för- och nackdelar, säger hon. Fördelarna är att

forts sid 12

Maten till hemmaboende äldre...

de som kan värma maten själva har möjlighet att välja när på dagen de vill äta, och att de har många rätter att välja på, de väljer i förväg från en rätt stor matsedel. Nackdelen är att vi tappar kontakten med de äldre som vi inte längre gör dagliga matbesök hos.

Runt om i landet går allt fler kommuner över till att köpa storköksmat i stället för att laga maten inom kommunen. Skälet är framför allt ekonomiskt, det blir billigare att köpa mat som tillagas så här, och samtidigt minskar hemtjänstens matresor. För Tanums del stod valet mellan att köpa in maten som nu eller att bygga om det tidi-

gare tillagningsköket på Hedegården i Tanumshede, något som skulle blivit mycket dyrt.

I Tanums kommun är det drygt 100 vårdtagare som äter den kyllda maten från Samhall, ungefär hälften av dem får veckoleveranser och värmer själva maten, övriga får dagliga besök av hemtjänstens personal som värmer och serverar maten.



Tack Kia
i Hamburgsund för
ditt stora engagemang
med de efterrätter
med mera vi fått till
Sjökantens matsal.

Pensionärerna

TANUMS KOMMUN satsar på elektronisk handel!

Tanums kommun har påbörjat införandet av e-handel för att skapa rationell hantering av fakturor, inköpsprocessen samt åstadkomma en ökad avtalstrohet. Elektronisk handel innebär att hela kedjan från beställning, fakturahantering till betalning av fakturan sker via dator. Endast de leverantörer som kommunen har avtal med finns med i e-handelssystemet. Vid beställningen är det enkelt att se vilka produkter som kommunen har upphandlat samt vad de kostar. Beställningen går från kommunen direkt till leverantörens ordersystem, varorna levereras till kommunen och därefter kommer en elektronisk faktura.

Tanums kommun ingår sedan år 2002 i ett samarbete mellan 16 kommuner i Fyrbodal/Dalsland för att införa elektronisk

handel. Kommunerna har samma e-handelssystem och ett nära samarbete med träffar för att utbyta erfarenheter och följa upp hur införandet fortskrider. Många av de kommuner som samverkar inom elektronisk handel samverkar även inom inköpsområdet med gemensamma upphandlingar. Att fortsätta samarbetet inom elektronisk handel är en naturlig förlängning på inköpsarbetet för att åstadkomma bättre avtalstrohet och ökad inköpsstyrning. Positiva effekter möjliggörs även då kommunen får en minskad manuell fakturahantering samt utökad beställarkompetens.

Samtliga ramavtalsleverantörer till Tanums kommun planeras på sikt kunna ansluta till e-handelssystemet och inom en

överskådlig framtid skall även lokala leverantörer kunna anslutas. En del av Tanums kommuns ramavtalsleverantörer lämnar idag en extra rabatt då beställningar sker via e-handel.

Idag beställer i stort sett samtliga storkök inom Tanums kommun sina livsmedel elektroniskt via e-handelssystemet Marakanda. Inom områdena kontorsmaterial, papper, plast, lekmateriell, skolmaterial och städmaterial sker idag beställningar via e-handel. Arbetet med införandet fortsätter och under hösten 2004 minskades den manuella fakturahanteringen genom att fakturor inom telefoni och el började tas emot elektroniskt.

REGLER FÖR VATTENSKOTRAR

Tiden går fort och snart är det sommar igen! Inför nästa sommar kan det vara bra att veta vilka regler som gäller vattenskoterkörning redan nu. Nya regler gäller från 15 juli, 2004. Vattenskotrar får bara köras i allmänna farleder och områden som godkänts av länsstyrelsen. I Tanums kommun finns än så länge inga områden som godkänts av länsstyrelsen.

Buller

Vi omges av allt mer buller, även på fritiden. Därför är det viktigt att slå vakt om de möjligheter som finns att uppleva tystnad och stillhet i naturen. Till de åtgärder som regeringen har vidtagit för att minska bullerstörningar i samband med friluftsliv hör en reglering av användningen av vattenskotrar. Intensiv körning med vattenskotrar inom ett begränsat område ger höga och oregelbundna ljudnivåer som kan upplevas som mycket störande.

Körning med vattenskotrar kan även medföra andra olägenheter. I mycket grunda vatten med mjuka bottenar finns risk för skador på växt- och djurliv. Mjukbottenar är näringsrika och har stor betydelse för såväl fågellivet som fiskbeståndet. Vattenskotern kan också ställa till med skada i områden med störningskänsligt fågelliv.

Vad är en vattenskotter?

Den nya definitionen på vattenskotter är en farkost vars längd understiger fyra meter och som

1. har en förbränningsmotor med ett vattenjetaggregat som främsta drivkälla och

2. har utformats för att framföras av en eller flera personer som sitter, står eller står på knä på farkosten snarare än befinner sig i den.

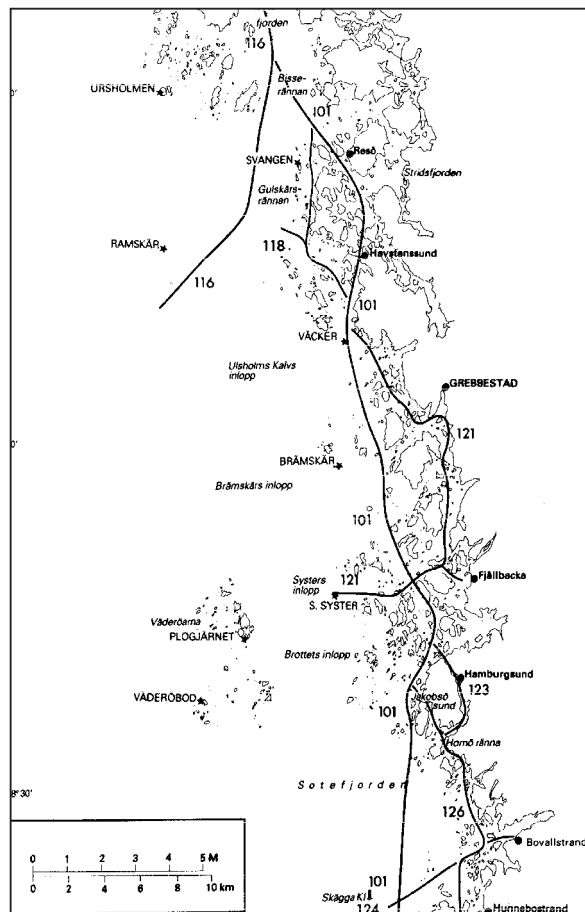
Ansvar

Den som kör vattenskotter betraktas som "befälhavare" i lagens mening och har samma ansvar som alla andra som framför farkoster på sjön. Det innebär bl.a. att man måste respektera Sjötrafikförordningens (SFS 1986:300) allmänna hänsynsregler.

Miljöbalkens (SFS 1998:808) allmänna hänsynsregler gäller även, det vill säga att den som framför vattenskotter måste se till att ingen skada eller olägenhet uppstår för miljön eller människors hälsa. Sjöfartsverket får ge dispens för sjöräddning och annan samhällsnyttig användning av vattenskotter. Den som bryter mot bestämmelserna kan dömas till böter.

Var får man använda vattenskotrar?

I Västra Götalands län är det för närvarande bara i "allmänna farleder" som de får användas. Allmänna farleder är något som Sjöfartsverket har definierat och framgår inte av sjökortet. En förteckning över dessa med tillhörande kartskisser finns bl a på Sjöfartsverkets hemsida på internet, www.sjofartsverket.se Här intill finns ett utdrag från en karta tillhörande Sjöfartsverkets kungörelse (SJÖFS 1988:5) där det visas var allmänna farleder går.



Sammanfattning om vattenskotrar:

- Får bara köras i allmänna farleder (se karta)
- Får ej köras i sjöar och vattendrag
- Får ej köras längs kusten, förutom i allmän farled
- Får ej köras i hamnområden

DJURSKYDDSTILLSY- TILLSYNYNEN

i Tanums kommun



Djurskyddstillsynen i en kommun omfattar alla djurslag som hålls av människor från vandra pinnar till cirkuselefanter. Djurskyddstillsyn görs så långt det är möjligt i förebyggande syfte genom regelbunden, riktad och projektinriktad tillsyn. Syftet med tillsynen är att verka för god djurhållning och att djurskyddslagstiftningen efterlevs.

Tillsyn sker fortlöpande, men antalet inspektioner och hur omfattande de är anpassas efter verksamhetens art och behov av tillsyn. Jordbruksverket har angivit minsta tillsynsfrekvens som bör eftersträvas för respektive typ av objekt. På anläggningar för lantbrukets djur och hästar bör tillsyn ske vart tredje år. Däremot på djurpensionat, zoobutiker och påsldjursuppfödning bör tillsyn ske varje år. Anmälningar om bristande djurhållning undersöks alltid så fort som möjligt.

Tanums kommun har inrättat en hel-tidstjänst på djurskydd och miljöskydd på lantbruket (gödselhantering mm). Inom en treårsperiod är målet att samtliga objekt ska ha haft ett tillsynsbesök.

Tillståndsplikt för viss djurhållning

Från och med den 1 januari 2005 krävs tillstånd för verksamhet för den som **yrkesmässigt eller i större omfattning** håller, föder upp, upplåter eller säljer eller tar emot hästar, hundar, katter och övriga sällskapsdjur för förvaring eller utfodring enligt § 16 djurskyddslagen. Lagen utökades redan 1 december, 2003, men hittills har vissa verksamheter varit undantagna.

Exempel på när tillstånd behövs

- Uthyrning av stallplatser för fyra hästar eller fler.
- Hållande av tio hästar eller fler.
- Föder upp tre eller fler kullar per år (hund/katt).
- Förvaring eller utfodring av fyra hundar/katter eller fler, t.ex. hunddagis.
- Uthyrning av sommarkaniner.

Frågor om tillstånd prövas av miljö- och byggnadsnämnden. Vid tillståndsprövningen skall särskild hänsyn tas till att den sökande kan anses lämplig att bedriva verksamheten och att de anläggningar i vilka verksamheten skall bedrivas är lämpliga ur djurskyddssynpunkt.

Tillstånd ska sökas i god tid innan verksamheten påbörjas och innan tillståndsplikten träder i kraft. Innan tillståndet beviljas ska verksamheten inspekteras av kommunens djurskyddsinspektör. Vid inspektionen måste verksamheten uppfylla djurskyddslagen samt bestämmelser meddelade med stöd av denna.

Ett tillstånd kan tidsbegränsas och även andra villkor, t.ex. omfattningen av verksamheten kan finnas med. Tillståndet är bundet till en fastighet och kan inte flyttas med om verksamheten fortsätter på ny fastighet. Tillståndet omfattar bara det som fanns med i ansökan, om man vill ändra inriktning, utöka, bygga om stallbyggnader eller lokaler eller andra ändringar måste detta anmälas till miljö- och byggnadsnämnden i god tid innan ändringen genomförs. Miljö- och byggnadsnämnden får också återkalla ett beviljat tillstånd.

Ta gärna kontakt med djurskyddsinspektören på kommunen (tfn 0525-180 00) vid frågor om tillståndsprövning eller andra frågor som gäller djurskydd. Information finns också på Djurskyddsmyndighetens hemsida, www.djurskyddsmyndigheten.se.

OFFENTLIGA LOKALER i kommunen

Tillsyn av lokaler och anläggningar

Miljö- och byggnadsnämnden har enligt miljöbalken tillsyn över offentliga lokaler och anläggningar som till exempel en fotvårdslokal eller förskola. Gemensamt för offentliga lokaler/anläggningar är att de utnyttjas av många människor. Beroende på vilken verksamhet som bedrivs finns det olika krav. Grundregeln är att lokalen ska vara utformad på ett ändamålsenligt sätt för den avsedda verksamheten att det inte uppstår någon olägenhet för människors hälsa.

Krav på anläggningen eller lokalen ställs utifrån bland annat miljöbalken och Socialstyrelsens allmänna råd – "Yrkesmässigt hygienisk behandling". De allmänna råden behandlar förutom lokalens utformning även utrustning och redskap, hantering och hur risken för smittspridning minimeras.

Planerar du att starta en ny verksamhet?

Tag alltid i god tid innan start kontakt med miljöavdelningen för att kontrollera vad som gäller för just din verksamhet. En tidig kontakt gör att ändring av en redan färdigbyggd lokal eller anläggning kan undvikas.

För vissa verksamheter gäller att det är obligatoriskt att göra en anmälan till miljö- och byggnadsnämnden innan verksamheten startar. Detta gäller för:

- hotell, pensionat eller liknande lokaler där allmänheten erbjuds *tillfällig* bostad
- idrottsanläggningar/gymanläggningar, campingplatser, badanläggningar, strandbad och andra liknande anläggningar som är upplåtna åt allmänheten eller som annars utnyttjas av många människor

- lokaler där allmänheten yrkesmässigt erbjuds *hygienisk behandling*
- lokaler för undervisning, vård eller annat omhändertagande

I begreppet *tillfällig* bostad räknas t.ex. semesterhem, vandrarhem, övernattningsstugor, lägerverksamhet.

Exempel på *hygienisk behandling* är akupunktur, tatuering, piercing, hudvård, hårvård, nagelvård, massage, solarier.

Anmälan

Anmälan ska lämnas in skriftligt till miljöavdelningen. Till denna ska även en beskrivning av verksamheten samt en ritning över lokalen/anläggningen bifogas. Uppgifterna behövs för kunna göra en bedömning av verksamheten. När en verksamhet anmäls gör miljöavdelningen en inspektion för att se om lokalen är lämplig för verksamheten.

Kontakta gärna miljöavdelningen om du vill beställa anmälningshandlingar. Blankett kan även laddas ner från hemsidan: www.tanum.se

Annan lagstiftning

De anmälningspliktiga verksamheterna kan också beröras av annan lagstiftning såsom plan- och bygglagen, lagen om hotell och pensionatsrörelse, arbetsmiljölagstiftningen m.m.

Kommunfullmäktige se'n senast



Kf 13/9 -04 beslutade bl a

att godkänna förslag till reviderad skolplan för tiden 2004-2007,

att fastställa förslag till policy för småskalig eldning med fasta bi-bränslen i Tanums kommun,

att anta förslag till hyror för kommunala sjöbodar och förrådsutrymmen.

Kf 25/10 -04 beslutade bl a

att att i övrigt anta förslag till fördjupad översiktsplan för Fjällbacka, Tanums kommun,

att anta reviderat förslag till Personalstrategi i Tanums,

att anta förslag till Riktlinjer för jämställdhetsarbete i Tanums kommun.

Bokmärket



Under denna rubrik hittar Du information om nya böcker och andra medier som har anknytning till både Tanum och Bohuslän.

Det går att köpa böckerna/medierna hos Kultur & Fritid i Tanumshede eller i vissa affärer i kommunen. De går naturligtvis också bra att låna på biblioteken i Tanum.

BÖCKER



Predikanten

av Camilla Läckberg

317 sidor. Inbunden. Ca-pris 240 kr.

Utgiven av Forum Bokförlag.

En sommarmorgon smiter en liten pojke ut för att leka riddare i Kungsklyftan i Fjällbacka. Leken får ett brådstörtat slut när han får syn på en död kvinna. Polis kallas till platsen och mystiken tättnar när man under den mördade kvinnan finner två kvinnoskelett.

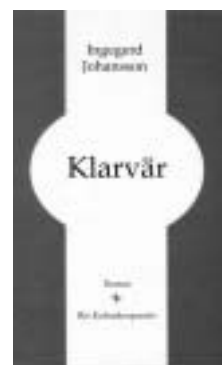
Patrik Hedström och hans kollegor i Tanumshedes poliskår ställs inför ett svårlost mysterium. Det visar sig att skeletten härrör från två kvinnor som försvann

1979. Johannes Hult, son till den berömda frikyrkopastorn Predikanten, var misstänkt men begick självmord kort tid därefter. Kanske var det inte han som var skyldig, kanske letar de efter en mördare som bidat sin tid i över tjugo år, eller kanske är det en galning som inspirerats av de tidigare morden.

PREDIKANTEN är en lysande kriminalroman som på ett mycket skickligt sätt väver samman nutid och dåtid. Personteckningen är gjord med stor psykologisk insikt, frikyrkomiljön är spännande och skrämmande aktuell och den intelligenta intrigen är full av överraskningsmoment.

Camilla Läckberg, 30 år, är civilekonom men har numera sadlat om till författare. Camilla är uppvuxen i Fjällbacka och det var med stor bävan som hon valde hemorten som miljö i sin bok när hon debuterade med kriminalromanen ISPRINSESSAN, som kom ut 2003. Men hon behövde inte oroa sig – lovorden ströddes över henne och boken blev mycket uppmärksammasad.

PREDIKANTEN är andra delen i serien.



Klarvär

av Ingegerd Johansson

127 sidor. Inbunden. Ca-pris 200 kr.

Utgiven av Rio Kulturkooperativ.

Romanen KLARVÄR skildrar en familjs liv i ett kustsamhälle under andra världskriget.

Kriget har blivit normaltillstånd. Hilma och Oskar har anpassat sig till knappheten och tillsammans med sina vänner försöker de finna utkomstmöjligheter. Havet ger både inkomster och obehagliga överraskningar. Religionen håller greppet om människorna i samhället, men tanken är trots allt fri. Långsamt växer förhoppningarna om att kriget har en ände.

Romanen utspelar sig i perioden varen 1944, när varubristen är som störst, fram till och med julhelgen 1945, då en ny och mer optimistisk värld börjar skönjas. Denna brytningstid skildras ömsint utifrån familjens nära och sköra relationer.

KLARVÄR, som är det dialektala uttrycket för klart väder, är Ingegerd Johanssons tredje fristående roman om livet vid havet i Bohuslän. De två tidigare romanerna heter HILMA och RINGAR PÅ VATTNET.

Författarinnan är uppvuxen i Bohuslän och bosatt i Grebbestad. Ingegerd är verksam som lärare på Strömstads gymnasium.



Fornt och märkligt i Grebbestad

av Torsten Högberg

62 sid. Ca-pris 95 kr. Riktigt illustrerad i sv/v. Stående A4-format.

Utgiven av "Studiecirkeln Det gamla Grebbestad"

Boken FORNT OCH MÄRKLIGT I GREBBESTAD är ett bild- och uppslagsverk om en del av Grebbestads historia, natur och kultur.

Torsten Högberg var intendent på Hällristningsinstitutet – föregångaren till nuvarande Vitlycke Museum – och hade i sitt arbete daglig kontakt med hällristningarna i Tanum och norra Bohuslän. Vid sidan av sin dokumentation av hällristningar för forskningen ägnade Torsten Högberg betydande tid åt att samla material inom andra områden. Han var också intresserad av fotografi och lät både naturkrafters lämningar som mänsklig verksamhet fastna på plåten.

Under en tio-årsperiod, 1986-1996, samlade Torsten Högberg material till boken FORNT OCH MÄRKLIGT I GREBBESTAD och hans förhoppning var att få tillfälle att ge ut detta och annat material han samlat om sin hembygd.

Vid Torsten Högbergs bortgång skänktes arvingarna av kvarlåtenskapen det material som var av intresse för den vetenskapliga forskningen till Vitlycke Museum. Bland materialet fanns även detta bildverk som Torsten givit namnet FORNT OCH MÄRKLIGT I GREBBESTAD och som museet överlämnade till "Studiecirkeln Det gamla Grebbestad".

Boken är tryckt i 600 exemplar och började säljas under sommaren.

Bokklappar i Jul?!



Kommer tomten med bokklappar i jul så har han säkert varit hos Kultur & Fritid i Tanumshede (vid Bygdegården) och fyndat bland nya och realiserade Bohusböcker.

Bordet är uppdukat följande dagar: onsdagen 15 december kl 13-19, torsdag 16 kl 13-19, fredag 17 kl 13-17, lördag 18 kl 10-14, måndag 20 kl 13-17, tisdag 21 kl 13-17, onsdag 22 kl 13-17 och dagen före julafton torsdag 23 kl 13-16.

Vissa kvällar kommer författare på besök så att Du kan få Dina böcker dedicerade! Onsdag den 15 december kl 15-19 **Agneta Almeida** – årets julkortskonstnär kommer. Hon visar och säljer akvareller.

Kl 17-19 kommer **Inga-Lill Andreasson** och signerar sin nyutkomna bok "Brottytor". Torsdag den 16 december kl 17-19 **Ingegerd Johansson** signerar sin nyutkomna bok "Klarvår" och **Stig Swedberg** signerar sin bok "Sten.doc".

Lördag den 18 december kl 12-14 signerar **Hans Dahlgren** sin nya "Kustkalendern 2005" med tolv underbara akvareller. Den kommer nu ut för 11:e gången!

Stefan Edman och **Tore Hagman** signerar sin storslagna fotobok "Väst kust. Från Nidingen till Koster".

OBS! Kommunens julkort finns nu till försäljning. I år är det Agneta Almeida som målat den akvarell "Kaptensgården" som pryder julkortet. Välkommen till oss och köp årets eller tidigare års.

Vi bjuder på kaffe, glögg och pepparkakor! Hör gärna av Dig till Kultur & Fritid 0525-182 00 för tider och mer information.

Välkommen till bokbordet hälsar Tanums Kultur & Fritid!

VIDEO



Svenska världsarv

65 min. Ca-pris 130 kr.

Utgiven av Svenska Världsarvsgruppen.

Videon SVENSKA VÄRLDSARV är en 65 minuters lång film som på ett intressant sätt presenterar de världsarv som finns i Sverige. Denna film är gjord av Kindberg Filmproduktion och har tidigare visats i Sveriges television.

Alla världsarven är med på videon, förutom Grimetonmasterna utanför Varberg som blev utnämnda i somras. Världsarven

som presenteras är följande: Södra Ölands odlingslandskap, Hansestaden Visby på Gotland, Örlogsstaden Karlskrona, Skogskyrkogården i Stockholm, Birka och Hovgården i Mälaren, Falun och Kopparbergslagen, Drottningholms slottsområde på Ekerö, Engelsbergs bruk utanför Fagersta, Höga Kusten i Ångermanland, Gammelstads kyrkstad i Luleå, Lapponia i Lappland och naturligtvis vårt eget Tanums Hällristningsområde.

Vad har då Grand Canyon, Galapagosöarna, Taj Mahal och hällristningarna i Tanum gemensamt? Jo, alla är de skatter i vårt gemensamma världsarv. De bär på ett unikt vittnesbörd om jordens och människans historia. Dessa monument och miljöer är, liksom övriga världsarv ovärderliga, inte bara för lokalbefolkningen i respektive länder, utan för hela mänskligheten. Därför har Unesco-konventionen om skydd för världens kultur- och naturarv kommit till.

I juni 2004 fanns 788 världsarv upptagna på Unescos världsarvslista.

Med början 2003, i projektform med stöd av Samkraft, har Tanum Turist och Turistkontoret mer systematiskt arbetat för att samordna och understödja de många julmarknaderna och andra julaktiviteterna i Tanums kommun. Allt går under samlingsnamnet Jul i Tanum.

Under hösten har företrädare för de flesta samhällen i kommunen samt företrädare för Vitlycke och Tanum Strand träffats några gånger för att diskutera hur man kan utveckla och marknadsföra Jul i Tanum. Sammanställande i detta arbete har varit Katrin Törnquist på Turistkontoret.

Information om olika aktiviteter har samlats in och sammanställts bl.a. på turisthemsidan www.tanumturist.se och dessutom har löpande annonsblänkare varit införda i Björklövet ända sedan i somras så att deltidsboende och besökande skall få klart för sig att det händer saker i Tanum även under andra tider på



året än sommaren. Man har tillskrivit marknadsförsäljare som kan vara intresserade av att komma till respektive samhällen för att utöka utbudet. Andra aktiviteter har tillkommit för att locka dels nya besökare, bl.a. deltidsboende och sommarbesökare, till Tanum men även locka fler Tanumsbor att besöka fler än "sin egen" julmarknad. Det finns ett stämpelkort där man samlar på stämplarna från flera julmarknader för att vara med i ett lotteri med fina priser från företag i kommunen, bl.a. Tanum Strand.

JULMARKNADER I TANUM

14 nov	Vassbotten-Holtet
27 nov	Fjällbacka
27 nov	Tanumshede
04 dec	Hamburgsund
04 dec	Lurs Bygdgård
05 dec	Grebbestad
11 dec	Gårdarnas julmarknad
12 dec	Kville Bygdgård

Samla minst fyra olika stämplarna på vykortet "Jul i Tanum" från kommunens åtta julmarknader med chans att vinna fina priser.

AVLOPPSRENING

i Grebbestad, Tanumshede och Fjällbacka

Avloppsreningsverken i Grebbestad, Tanumshede och Fjällbacka har tidvis en hög belastning. Detta gäller framförallt sommartid med ökad belastning från turism och sommarboende. Verken är placerade inom tätorterna och är ett hinder för deras boendeutveckling. En exploatering nära befintliga avloppsreningsverk är tveksam av flera skäl, såsom lukt, buller, tunga transporter och utbyggnadsmöjligheter för reningsverken.

Ett nytt avloppsreningsverk har utretts med anslutning från Grebbestad, Tanumshede och Fjällbacka.

Inför dimensionering av ett nytt gemensamt verk har de befintliga reningsverkens belastningssituation studerats. Det framgår klart att det finns en stor skillnad mellan vinter- och sommarbelastning.

Utifrån de belastningsdiagram som sammanställts kan följande slutsats dras om dagens belastning totalt för de tre anläggningarna:

- aktuell vinterbelastning 6 500 pe
- aktuell sommarbelastning* 13 500 pe

* För Tanumshede har belastningen reducerats med 3000 pe för brunnslam som ej kommer att belastas reningsdelen i ett nytt verk

Vidare har uppgifter från översiktsplan om planerad framtida ökad anslutning tagits med i underlaget. Sammantaget ger detta att ett nytt verk bör dimensioneras för följande anslutning:

- vinterbelastning 10 000 pe
- sommarbelastning 19 500 pe

Denna betydande differens mellan vinter

och sommar ställer stora krav på flexibilitet för ett nytt reningsverk. Det är också lämpligt att ett nytt reningsverk byggs ut etappvis för att motverka en överdimensionering från början.

Ett avloppsreningsverk av denna storlek kommer att få villkor som bl a ställer krav på kvävereduktion.

Tanums kommun har studerat olika alternativ för placering av ett nytt verk. Hänsyn måste tas till den yta som krävs för en större anläggning, placering som inte förhindrar framtida exploatering samt hänsynstagande till möjliga ledningssträckningar och sträckning för ny utloppsledning. Recipient har förutsatts bli havet.

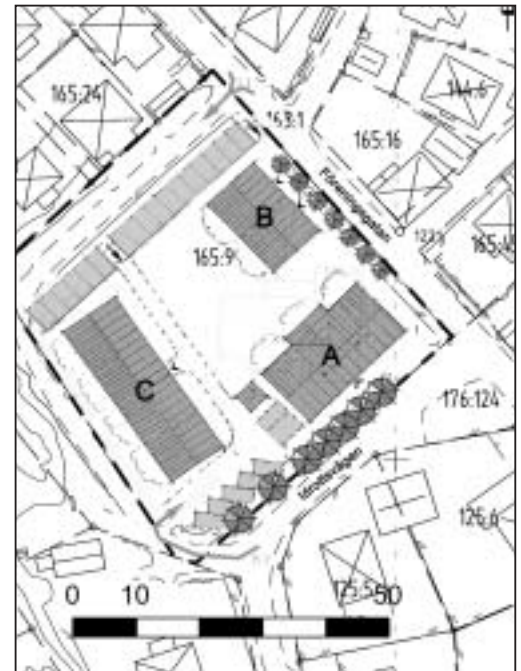
Det lämpligaste alternativet för placering av ett nytt reningsverk har bedömts vara i närheten av Kämpersvik.

Fjällbacka får **NYA FLERFAMILJSHUS**

Det finns för närvarande ett stort behov av helårsbostäder i Fjällbacka. Tanums Bostäder AB vill därför bygga nya bostäder på fastigheten Fjällbacka 165:9 där Håkebackens skola ligger. Skolan är nedlagd sedan fler år tillbaka och används idag som företagshotell. I gällande detaljplan är fastigheten utlagd som område för allmänt ändamål, exempelvis skola. Om bostäder skall kunna byggas på fastigheten måste därför planen ändras.

TBAB räknar med att kunna bygga cirka 20 lägenheter. Tanums Bostäder vill att byggnationen ska på ett tilltalande sätt ansluta sig till den bebyggda miljön i omgivningen och till byggnadstraditionen i Fjällbacka i sin helhet. Vid denna anpassning är följande särskilt viktigt att beakta: husens volym, proportioner, fasadmateriell, färgsättning, takutformning och takmaterial. Byggnationen ska vara attraktiv både genom sin lokalisering i Fjällbacka och sina arkitektoniska kvaliteter. Bolaget vill vidare erbjuda ett modernt helårsboende i en kulturhistorisk miljö. För att åstadkomma detta kommer

- Befintliga skolbyggnader ska rivas och ersättas med bostäder för helårsboende.
- Ta tillvara platsens kvaliteter i form av utsikt över havet.
- Skapa en gårdsmiljö som är så avskärmat från vägar och parkering som möjligt, framför allt från den mera trafikerade Föreningsgatan i öster.
- Hänsyn ska vidare tas till att Föreningsgatan tidvis är intensivt trafikerad och att trafikbuller och andra störningar från biltrafiken under dessa perioder kan inverka på boendemiljön på den aktuella tomten. Inga direktutfarer mot Föreningsgatan.
- Bevara de två befintliga trädridaerna med alm respektive lönn som finns på fastigheten. De befintliga träden finns illustrerade på programkartan.



Bostäder

Programförslaget innehåller tre flerfamiljshus med ca 20 lägenheter fördelat på

- A bostadshus i två plan med totalt 6 lägenheter.
- B flerfamiljshus i två våningar med 4 lägenheter
- C bostadshus i två plan med 8-10 lägenheter.

I övrigt innehåller programområdet 24 p-platser (varav en hkp-plats), sophus samt en gårdsbildning med plats för bl.a. en mindre lekplats och grönytor.

Fjällbacka – en levande ort året runt

Under ett par års tid har Tanums kommun arbetat med att ta fram en fördjupad översiktsplan för Fjällbacka. Den fördjupade översiktsplanen skall vara en vision för samhällets framtida utveckling, en vägledning för kommunens och andra myndigheters beslut samt ett instrument för dialogen mellan stat och kommun beträffande de allmänna intressenas innebörd och avgränsning. Under arbetet med den fördjupade översiktsplanen har två samråd och en utställning hållits och synpunkter har kommit in till kommunen från såväl samhällsförening som enskilda fastighetsägare, politiska partier och myndigheter. Ett fär-

digt förslag antogs av kommunfullmäktige under hösten 2004.

I den fördjupade översiktsplanen redovisas bl a framtida utvecklingsområden för bostäder och verksamheter i samhället. Planen redovisar 11 möjliga utvecklingsområden för bostäder och redan har detaljplanarbeten påbörjats för två av dessa, Kyrkskolan och Håkebackens skola. Även möjliga lägen för utveckling av småbåtshamnar redovisas i den fördjupade översiktsplanen. Mycket av det som beskrivs i planen måste även detaljplaneras för att kunna genomföras.

Annat som belyses i den fördjupade

översiktsplanen är vikten av att värna allmänhetens tillträde till strandområdena samt hur samhället skall kunna utvecklas samtidigt som de stora kulturvärdena som finns i orten värnas.

Utöver framtida utvecklingsområden redovisas också områden där en oförändrad markanvändning ska gälla. Det handlar främst om den tätortsnära naturmarken som har ett värde för alla som bor i eller besöker Fjällbacka.

Sammanfattningsvis kan sägas att den fördjupade översiktsplanen skall vara ett underlag för att Fjällbacka skall vara ett levande samhälle året runt även i framtiden.

RAMBO stärker den egna organisationen...

Bättre information och konsultation till företagen



En ny medarbetare har hittat sin plats på Rambo. Michael Pettersson ansvarar sedan augusti månad för information och konsultation gentemot företagen inom RAMBO:s verksamhetsområde.

– Varje företag har olika behov, möjligheter och förutsättningar för hur avfallshandlingen bäst kan säkerställas. Genom gratis rådgivning lämnar RAMBO förslag och lösningar på hur återvinning och omhändertagande skall gå till. Givetvis garanteras lägsta totalkostnad vid högsta nyttiggörande för företagets hela avfallshandling.

Tillsammans avtalas om lämpliga sorterings- och hämtningsrutiner som skall underlätta handlingen för företagskunder.

RAMBO kommer succesivt att besöka företagen med konsultation och information för att åstadkomma en bekymmersfri avfallshandling. De som redan nu behöver hjälp är välkommen att kontakta RAMBO på 0523-142 95.

RAMBO hjälper till med rådgivning rörande:

- Hantering av avfall och återvinning.
- Hantering av produktionsspill.
- Råd vid ny eller tillbyggnad av fastighet (avfallshandling).
- Arbete med miljöcertifiering.
- Utbildning av personal i källsortering och hantering av avfall.
- Säkerhetsrådgivning för farligt avfall.
- Statistik/redovisningar av mängder och kostnader.

Miljödyket – Tonvis med skräp plockades upp från Smögens hamn

På två timmar lyckades tio dykarlag plocka upp nästan tre ton avfall från hamnbassängen i Smögen. Bland annat hittades bilbatterier, glasflaskor, stövlar, bildäck, burkar, fisknät, oljefilter och en gammal toalett från 1940-talet.

Orsaken till denna aktivitet var en tävling utlyst av Häll Sverige Rent, Metall-Kretsen och Sotenäs Turism. Smögen är den första hamnen som står värd. Kommande år kommer Kungshamn, Hunnebostrand och Bovallstrand att gästas av dykare, med målet att få renare hamnar längs västkusten.

Hälsosamma tips!

Silverputs- och rostfritt

Med vanlig tandkräm och lite vatten blir silvret som nytt! Blanda lite tandkräm med en aning vatten. Putsa blandningen på silvret med en fuktig svamp tills silvret är rent. Skölj och torka torrt med en mjuk trasa. Passar även till rostfritt!

Tabasco kan också hällas på metall, gnid med trasa, skölj och torka av.

Brända kastruller (ej aluminium)

Lös upp tre msk hushållssoda i hett vatten, håll blandningen i den brända kastrullen. Låt ligga i blöt tills det brända eller fettat lossnar. Skölj med vatten.

Illaluktande kylskåp

Lägg 2–3 skivor vitt bröd längst bak i kylskåpet för att dra åt sig dofter.

Tänkvärda tips vid varuinköp

När du köper elapparater och elmaskiner, titta på eleffekten och välj de mest energieffektiva.

Produkter gjorda av återvunnet material kräver oftast minst energi att tillverka. Fråga din handlare efter sådana alternativ.

Titta på var varorna kommer ifrån. En stor del av livsmedlens koldioxidutsläpp kommer från långa transporter. Välj gärna närproducerat.

Ny miljökalender till samtliga hushåll!

RAMBO håller som bäst på att ta fram en ny miljökalender för 2005.

Kalendern beräknas vara klar i början av december och kommer att distribueras till samtliga hushåll i Lysekils, Munkedals, Sotenäs och Tanums kommun innan årsskiftet.

RAMBO AB

453 80 Lysekil
Tel 0523-142 95
Fax 0523-151 59
www.rambo.se



www.tanum.se

- Statistiken på tanum.se är intressant att följa. Under 2004 har vi haft ett snitt på 20 200 besökare per månad. Av dessa 20 200 är ca 1 700 återkommande besökare, en siffra som vi givetvis strävar efter att öka.
- Utskriftsvänlig version finns nu att få på varje sida. Titta efter en liten skrivare som finns på högra sidan i dokumenten. Den följer med när du bläddrar upp och ner.
- Söktips! Ta en kik nere i vänster hörn, där finns en länk under sökru-tan till lite olika söktips vi har sammanställt.
- Företagare! Vill du ha en länk till ditt företag från kommunens hemsida, hör av dig till webb-redaktionen, adresser och telefon nedan, eller näringslivssekreterare Kerstin Danielsson, telefon 0525-181 35, e-post kerstin.danielsson@tanum.se.
- Postlistan över inkomna nya ärenden och handlingar finns i Aktuellt-spalten på första sidan. Listan är indelad veckovis. Den har sedan november fått ett nytt utseende. Det är nu lättare att följa handlingarna, de finns tillsammans med ärendet.
- Nyfödd och boende i Tanums kommun? Har du inte blivit fotograferad på BB finns möjlighet att skicka in text och foto till webbredaktionen@tanum.se. Vi publicerar samma information som Bohusläningen. Nyttillkomna tanumsbor finns under Nyfödda på förstasidan.
- Tyck till! Bakom denna rubrik döljer sig alltid en aktuell fråga som vi vill att du tar ställning till. Var med och tyck du också!

Hur hittar jag?

De flesta börjar med menyerna men två andra vägar är sökfunktionen och våra olika länklister, "Innehåll A-Ö" och "Externa länkar" och "Tanumslänkar". Sökfunktionen och länklistorna finns nere i vänster hörn på hemsidan. Där hittar du också en länk till söktips.

Jag har inte Internet!

Man behöver inte ha en egen dator för att besöka kommunen på Internet. I kommunhusets reception finns en Medborgarterminal där du kan söka kommuninformation och annan samhällsinformation. Möjlighet att skriva ut finns. Kommunhusets öppettider är mån-tors 8.00-16.30, fre 8.00-16.00.

På kommunens samtliga bibliotek finns också datorer med Internet.

Vad tycker Du?

Vi vill gärna ha Dina synpunkter. Du kan alltid lämna tips, kritik och beröm på e-post-adresserna webbredaktionen@tanum.se, anette.karlstrom@tanum.se och ulf.ericsson@tanum.se. Webb-redaktionens telefonnummer är 0525-181 24, informationsansvarig Ulf Ericsson 0525-181 19.

Vad tycker Du om "TANUM"?

Brukar Du läsa denna tidning?

Ja Nej

Vad intresserade Dig mest i detta nummer?

.....
.....

Vad skulle Du vilja läsa om i tidningen?

.....
.....

Är detta en bra form av kommunal information?

Ja Nej

TACK FÖR ATT DU TOG DIG TIDEN ATT SVARA!

Frankeras ej.
Adressaten
betalar portot.

TANUMS KOMMUN
Ekonomikotoret

SVARSPOST
Kundnummer 460 005 600

457 81 TANUMSHEDE

BUDGET 2005

De senaste årens goda tillväxt avseende kommunens skatteintäkter har avstannat. Bidragen från kostnadsutjämningsystemen har minskat, dock har de statliga bidragen ökat. Samtidigt har kommunens kostnader för bland annat kollektivtrafik, gymnasieskola och pensioner ökat kraftigt.

Sammantaget innebär det att besparingar på 13,1 mkr har fått göras i budget 2005 för att få balans i ekonomin.

Tanums budget för 2005 redovisar ett överskott med 3,8 mkr, vilket innebär att budgeten uppfyller det lagstadgade balanskravet

	Budget 2005	Budget 2004	Bokslut 2003
Verksamhetens nettokostnader	-435,0	-432,1	-421,0
Skatteintäkter och statsbidrag	462,0	450,1	439,7
Räntor	-15,7	-15,7	-12,9
Resultat	3,8	2,5	5,8
Resultat inkl intäkter tomtexpl.	11,3		

VERKSAMHETSKOSTNADER

Kostnader för nämndernas verksamhet uppgår till 466,1 mkr, en ökning med 8,5 mkr jämfört med budget 2004. Kostnaden för kollektivtrafik ökar med 2,5 mkr varav 1,8 mkr tillförs kommunstyrelsens budgettram och 0,7 mkr till barn- och utbildningsnämndens budgettram.

Beroende på ökat elevtal ökar kostnaderna för gymnasieskolan med 8,5 mkr. Utöver denna volymökning tillkommer kostnadsökningar för höjda priser. Minskat elevtal i grundskolan medför en minskning av barn- och utbildningsnämndens budgettram med 1,5 mkr exklusive prisförändringar. Antalet barn i barnomsorgen minskar vilket medför en ramminskning för barn- och utbildningsnämnden med 0,9 mkr exklusive prisökningar. Sammantaget innebär volymförändringarna inom barn- och utbildningsnämnden en ökning

av barn- och utbildningsnämndens budgettram med 6,1 mkr. Ändrade avtal för kooperativ barnomsorg har kompenseras med en ökning av barn- och utbildningsnämndens budgettram med 0,8 mkr.

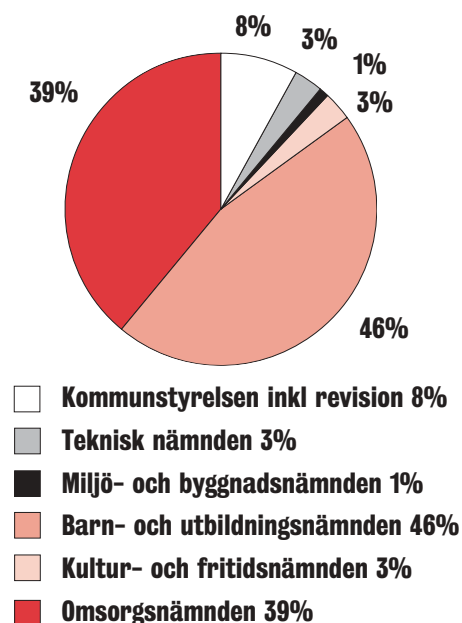
Kostnaderna för äldreomsorg har ökat med 2,1 mkr. Kostnadsökningen finansieras genom omdisponering inom omsorgsnämndens budgettram.

RAMMINSKNINGAR

För att nå balans i budgeten har ramminskningar med 13,1 mkr genomförts. Ramminskningarna fördelas enligt följande:

Kollektivtrafik (Ks/Bun)	0,5 mkr
Kultur- och fritidsnämnden	0,5 mkr
Barn- och utbildningsnämnden	6,0 mkr
Omsorgsnämnden	6,1 mkr

Diagrammet nedan visar hur kommunens resurser fördelas till olika verksamheter i budget 2005



VAD KOSTAR KOMMUNAL VERKSAMHET?

Följande prislappar avser 2003 års bokslut:

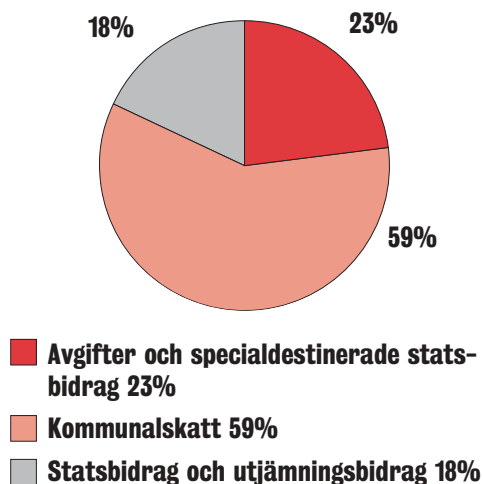
Förskola/daghemsp plats	80 449 kr
Grundskoleelev	56 116 kr
Gymnasieelev	86 110 kr
Äldreboende/plats	464 405 kr

SKATTEINTÄKTER OCH STATSBIDRAG

Det är bara privatpersoner som betalar skatt till kommunen. Skatt från juridiska personer och fastighetsskatt är statliga skatter och kommer inte kommunen till del. Utöver kommunalskatt betalar privatpersoner skatt till regionen Västra Götaland och kyrkoavgift.

Budgetförslaget baseras på att utdebiteringen hålls oförändrad 21,99 kronor. Kommunens skatteintäkter och statsbidrag uppgår till totalt 462,0 mkr, vilket är en ökning med 11,9 mkr (2,7 procent) jämfört med förra året. Av ökningen förklaras 4,1 mkr av att statsbidrag som tidigare varit specialdestinerade nu lagts in i den "generella statsbidragspåsen". Resterande del av ökningen förklaras av ökade statliga bidrag och höjt eget skatteunderlag, däremot har bidraget från kostnadsutjämningsystemet minskat samtidigt som kommunens avgift till utjämningsystemet för LSS har ökat.

Diagrammet nedan visar hur kommunens intäkter fördelas.



INVESTERINGAR

Investeringsvolymen i 2005 års budget uppgår till 42,3 mkr. Av investeringarna avser 17,0 mkr investeringar inom VA-området, 6,1 mkr avser exploateringsverksamhet, 4,6 mkr avser äldreomsorg. Större investeringar under 2005 är:

- Gemensamt avloppsreningsverk för Grebbestad, Fjällbacka och Tanumshede
- Vattenverket Lur
- Avloppssanering Heestrand
- Ombyggnad av Kalkåslidens äldreboende
- Värmeanläggning Sjökantens och Hamburgsunds skola

Enligt investeringsplanen uppgår 2006 års investeringar till 69,6 mkr medan 2007 års investeringar uppgår till 49,7 mkr. Totalt inklusive 2005 års investeringar innebär det att investeringsvolymen för perioden 2005-2007 uppgår till 161,6 mkr. En stor del av investeringarna sker inom va-området.

LÅNESKULD

De senaste årens positiva resultat och senareläggningen av investeringar som gjordes i kompletteringsbudget för 2004 har gjort att låneskulden kunnat minskas från 303 mkr till 284 mkr. Budgeten för 2005 innebär att låneskulden kan amorteras med ytterligare cirka fyra mkr kronor. Amorteringen möjliggörs främst genom intäkter från exploateringsverksamheten.

Dock nås inte kommunens mål om att kunna amortera låneskulden med tio mkr per år. Om investeringsplanen för 2006-2007 realiserar kommer en nettoupplåning att vara nödvändig.

ANALYS AV EKONOMISK PLAN 2006-2007

Kommunallagen ställer krav på att kommunerna ska ha en ekonomisk planering som omfattar minst tre år. Förutom att Tanums kommun upprättar budget för 2005 görs en ekonomisk plan för 2006 och 2007. Planen redovisar verksamhetsutrymmet utifrån kända finansiella förutsättningar. Dessutom görs en investeringsplan för 2006-2007. Planen visar att utrymmet för ny- eller utökad verksamhet eller kvalitetshöjningar är begränsat efter det att utrymme reserverats för pris- och löneökningar samt ökade kostnader för kommunens pensionsåtagande

BOKSLUTSPROGNOS 2004

Det budgeterade resultatet för 2004 uppgår till 2,5 mkr. I den senaste delårsrapporten redovisar nämnderna ett prognostiserat årsresultat på -2,6 mkr. Skatteintäkter beräknas ge ett underskott på -3,5 mkr jämfört med budget. Fastighetsförsäljningar beräknas ge en reavinst netto på 1,3 mkr som främst avser försäljningar till TBAB. Finansnetto 3,7 mkr beror på låga räntor samt lägre låneskuld än planerat. Sammantaget prognostiseras ett överskott på 2,7 mkr för kommunen i bokslut för 2004.

TANUMS BOSTÄDER AB

Tanums Bostäder redovisar ett resultat efter åtta månader på 2,1 mkr. Det goda resultatet beror på en bra uthyrning och låga driftskostnadsökningar samtidigt som räntorna varit låga. På helår beräknas resultatet bli 1,5 mkr.

KOMMUNEN BYTER TILL BANKGIRO

Under hösten har Tanums kommun upphandlat banktjänster. Resultatet av upphandlingen blev att kommunen fortsatt kommer att ha Sparbanken Tanum som bank. En förändring blir dock att kommunen kommer gå över till bankgiro vid betalningsförmedling. För ytterligare information kontakta ekonomikontoret, tfn 0525-180 00.

Tonerna de gå... -musik i norra Bohuslän

För elfte året samverkar kommunerna i norra Bohuslän i musikserien "Tonerna de gå... - musik i norra Bohuslän". Det betyder att invånare och besökare i Tanums, Munkedals, Sotenäs och Lysekils kommuner får unika tillfällen att besöka högklassiga och omväxlande musikprogram.

För säsongen 2004/2005 ges 48 konserter, alltifrån musikteater och klassiska toner till visor, blues och akustisk pop. I Tanums kommun anordnar Tanums Kultur & Fritid **hela 13 musik tillfällen** tillsammans med Tanums Teater & Musikförening, Grebbestads Folkhögskola, Grebys Konserven, Kville Bygdgård, Kören Chorus, Havstensunds Folkets Hus, Föreningen Norden och Gerlesborgsskolan. I dessa arrangemang kan Du delta för en kostnad av 80-140 kr, men köper Du Musikkortet (för endast 150 kr) blir entrépriset bara hälften. Då deltar Du dessutom i ett CD-lotteri varje gång Du kommer på ett arrangemang.

För att underlätta för barn, ungdomar och familjer att besöka konserterna och uppleva bra musik är det fri entré för alla under 15 år och ungdomar t.o.m. 19 år betalar endast halva biljettpriset.

En nyhet för i år är att alla elever i Musikskolan får ett speciellt "Musik i Väst"-kort som berättigar till gratis entré på alla "Tonerna de gå"-konserterna.

Vill Du veta mer eller förboka arrangemang Du vill vara säker på att få plats på kan Du ringa Tanums Kultur & Fritid på tel. 0525-182 00.

"Tonerna de gå..." har redan börjat med 6 välbesökta arrangemang under hösten, men fortfarande återstår sju härliga musikprogram för våren:

Parisvinter

– fransk esprit i toner

Torsdagen den 3 februari kl 19.00
i Kulturhuset Futura, Tanumshede

Fransk esprit i toner. Barockensemblen **Corona Artis** tillsammans med cellisten **Wieland Kuijken** och sopranen **Helena Ek**. Programmet innehåller musik av franska tonsättare som Francois Couperin, Jean-Marie Leclair, Jean-Philippe Rameau och Marin Marais.

Grieg vs. Sverige.

Unionsupplösning och nationalromantik

Torsdagen den 17 februari kl 19.00
på Grebbestads Folkhögskola

Lyssna till berättelsen om Edvard Grieg – hans liv som en av de stora tonsättarna och hans stora engagemang för en upplösning mellan Sverige och Norge.

Tonsättaren och pianisten **Kurt Wiklander** berättar och framför, bl.a. med hjälp av dottern **Elisabeth** (som spelar violoncell) många, både kända och okända, verk av nationalromantikern Grieg.

Glad i choklad

– med Vokalkvartetten Vox

Fredagen den 4 mars kl 19.30
i Havstensunds Folkets Hus

Gamla folkvisor, skillingtryck, Oboj-oboj-oboj och andra slaggers blandas med lite nyare chokladmusik. Ett ganska fritt improviserande i både text och ton om kakaon – gudarnas föda. "Glad i choklad" är en uppföljning av de populära programmen om kaffe och te som **Vokalkvartetten Vox** framträtt med tidigare.



Rosa på bal och andra bedårande flickor i Taubes visor

Lördagen den 12 mars kl 18.00
på Grebys Konserven, Grebbestad.

Den 12 mars är det Evert Taubes födelsedag. Därför skall vi fira Evert med sång och musik, mat och gemenskap.

Lars-Eric & Johan Frenberg vissångare, samt pianisten **Dan Lindén** är våra ciceroner. Kvällen inleds med "En solig morgon i norra Bohuslän" – Evert Taubes underbara vismålning av Otterön och Grebbestad. Sedan får Du följa poeten ut på alla de sju haven och bekanta Dig med lugna och stormiga, vackra och spännande sjömansvisor. På vägen styrker vi oss med Everts Monsunsoppa – för både öra och mage.

Sweet Jazz Trio

Lördagen den 19 mars kl 20.30

(insläpp från kl 18.00) Grebys Konserven, Grebbestad. Kornettisten **Lasse Törnqvist**, gitarristen **Mats Larsson** och basisten **Hans Backenroth** gör finstämda och lägmälda tolkningar av melodier ur den amerikanska melodiskatten, men också svenska örhängen som Lars Gullins "Danny's dream" och Povel Ramels "Underbart är kort".

Oysterband unplugged

Torsdagen den 7 april kl 19.00
i Kulturhuset Futura, Tanumshede.

Oysterband är ett av den engelska folkrocks-scenens mest seglivade band och består av fem, numera medelålders, killar som uttrycker sig med röst och dragspel, cello, gitarr och mandolin, trummor och frustande fiol. När Oysterband nu gör turné i Sverige är det som akustiskt band de vill visa upp sig – så vässa öronen!

Äntligen på väg

– Ted Gärdestads musik

Konserter i Tanum, Sotenäs och Munkedal
prel. 16 och 17 april

Körprojektet Äntligen på väg med Ted Gärdestads musik – en rik sångskatt av vackra melodier och texter. Sångerna, som han oftast skrev tillsammans med sin bror Kenneth, genomsyras av humor, hoppfullhet inför kärleken och en stor kärlek till livet.

Dirigent vid konserterna är **Simon Ljungman** och körer från Tanum (Kören Chorus), Sotenäs och Munkedal bildar tillsammans "Tonerna de gå-kören".

Information och förköp av biljetter

Förbokning:

Tanums Kultur & Fritid, måndag-fredag kl 9.00-16.00 på telefon 0525-182 00.



TANUMS
KOMMUN

Debattinlägg till:
Tanums Kommun
Kommunkansliet
457 81 Tanumshede

Besöksadress:
Kommunhuset Tanumshede
Telefon 0525-180 00 vx. Fax 0525-183 00
E-post info@tanum.se Hemsida www.tanum.se